

Seoani Borbore

"Process del viure a Solius" Per
Xavier Monsalvatge.

Seguim permes avui, parlar en aquest lloc, amb molta devocio i reverencia, d'un llibre exquisit que acabo de rebre de Girona i que es quelcom mes que una obra literaria, es ole d'una anima desaperaguda; les vibracions d'una sensibilitat subtilitzada per un presentiment de mort, poemets d'agoria, el cant d'un cigne.

Quant els bons gironins sollicitaren de mi unes paraules de dol per l'indivisible Xavier Monsalvatge, jo vaig sentir el pudor de la meua ofllicio, tan intim i veritable era, que vaig temer profanar la memoria de l'amic, amb el que pogues haber hi d'escriptor professional en la meua ofrena.

É soc desat que passessin dies presentin que no mancava una avinentesa per dedicar-li uns mots d'admirativa cordialitat.

Aqui tinc el llibre, la seva obra postuma que acabo de llegir en la revifalla hivernenca brujula i sinistra del nostre marc.

Les "Proses del viure a Solius" han sigut es-
crites amb aquell mateix pudor anímic que jo in-
voava per a justificar mon aparent oblit per
en Xavier.

Ell va temer que se'l confongués amb un es-
criptor en reproduir les fases de la seva me-
làngia en el desert de Solius com jo vaig temer
profanar la meua tristesa per mort ephivint-
la en las planas d'un periodic.

I aquesta coincidencia de delicade-
ses m'ha permetes a mi revivre els seus darrers di-
es i acompanyar-lo retrospectivament alla dalt en
les politudes dels boscos i en el plaicet sojort de la
rectoria i en ses lectures de malalt.

Les "Proses del viure a Solius" son breus d'
extencio i enormes d'gentiment. Ningú ha escrit una
cosa semblant, perquè ningú ha pogut sintetizar
en les visions de poesia camperola, la convicció
de que eren les darreres, i a l'ensens la resigna-
cio de que ho fossin.

La pensibilitat del nostre Xavier
s'afina en t'infinita amargura de sentir-se
ephivint d'energies vitals llavors trova que totes
les coses feren una pietosa dolcesa pel seu ulls
i pel seu cor, predestinats a deixar-los.

És rebel·la, no blasma, no enveja la

supervivència dels éssers ni l'immortalitat del cel, ni la renovació constant dels fenòmens que l'encisen. Els paladeja amb l'esperit, amb anhel de consol amb la calma formidable del just i els hi dedica un sospir i una oració.

Alguna volta, però, s'abandona un poc la seva prosa, i pren rajons de coincidència amb sos somnis d'enfervat i sentiu la bravada alè i el paticip del feu pit i la sequetat dels seus llavis.

Però, no pretenc causar-vos cap molestia, no desitja fer-vos participar del seu dolor, us amaj gaviatbe us demana el perdó del gemec intempestiu que se li ha escapat. Falsament com si el vellès sin i us tingues a l'espona del seu llit mort de son i la cosa d'assistir-lo.

Per la vestigada Girona En Monjal
vatge fe paraules de enforanxa en mig
de l'imposant bellesa de "terres noves"

Suspica en la perfumada muntanya de Solius per una altra muntanya, i que és tota plena de topacis i meragdes, on les clàssiques oliveres fanen una ombra novedissa a les runes que la coronen un resó, d'immortalitat, i els hirs humils esparanats i sequets, un desx d'incomparable de bonesa.

És diu a l'amig que l'acompanya, i
quant la seva bondad comensa a qüestionar-me

el cor aquest se sent malestruc per la manca
d'altres amistats que l'arboraven.

Oh aquestes altres amistats no s'han pas obli-
dat tampoc. — ell era un amic dels que saben
fer-se inoblidables. — i la prova d'això es el li-
bre que comentem, edició d'homenatge dels
amics gironins, i es el sanglot d'entendiment i
enyor que sens espasa en llegir-lo

Prudenci Bertrana.